

ชื่อเรื่อง การศึกษาผลการตรวจคัดกรองสตรีอายุ 30 – 70 ปีกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งเต้านมด้วยเครื่องถ่ายภาพรังสีเต้านม (Mammogram) ปีงบประมาณ 2559

ผู้วิจัยหลัก นางลักขณา ประมูลพงศ์ และคณะ

ที่ปรึกษา นางสิริพินท์ ศิริโสภางษ์ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

บทคัดย่อ

การศึกษาผลการตรวจคัดกรองสตรีอายุ 30 – 70 ปีกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งเต้านมด้วยเครื่องถ่ายภาพรังสีเต้านม (Mammogram) ปีงบประมาณ 2559 เป็นการวิจัยแบบภาคตัดขวางชนิดพรรณนา (Cross – Sectional Descriptive Study) กลุ่มตัวอย่างคือสตรีอายุ 30 – 70 ปีกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดมะเร็งเต้านม จำนวน 149 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลในเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2559 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า สตรีอายุ 30 – 70 ปีกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งเต้านมที่ได้รับการตรวจคัดกรองด้วยเครื่องถ่ายภาพรังสีเต้านม (Mammogram) ส่วนใหญ่มีความเสี่ยงคือเคยมีประวัติความผิดปกติที่เต้านม เป็นก้อนที่บริเวณเต้านมหรือใต้รักแร้ ระยะเวลาพบความผิดปกติไม่เกิน 1 ปี และตรวจพบความผิดปกติด้วยการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ร้อยละ 69.1 , 81.6 , 50.0 , 82.4 ตามลำดับ ตรวจเต้านมด้วยตนเองสม่ำเสมออย่างน้อย 1 ครั้งต่อเดือนร้อยละ 56.3 แต่สามารถตรวจได้อย่างถูกต้องเพียงร้อยละ 6.7

ผลการตรวจคัดกรองด้วยเครื่องถ่ายภาพรังสีเต้านม (Mammogram) รายงานผลตามแนวทางการแปลผลที่เรียกว่า BI-RADS (Breast Imaging Reporting and data system) โดยส่วนใหญ่รายงานผลเป็น BI-RADS Category 1 – 3 ร้อยละ 93.9 พบ BI-RADS Category 4 – 5 ร้อยละ 6.1 โดยในกลุ่มที่พบความผิดปกติต้องได้รับการตรวจวินิจฉัยเพิ่มเติม (BI-RADS Category 4 – 5) ส่วนใหญ่อายุมากกว่า 40 ปีและมีประวัติเคยมีก้อนที่บริเวณเต้านมหรือใต้รักแร้ ร้อยละ 88.9 มีพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองไม่สม่ำเสมอ ร้อยละ 42.9 และตรวจเต้านมด้วยตนเองไม่ถูกต้อง 85.7

จากผลการศึกษาครั้งนี้ สตรีกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งเต้านมที่ได้รับการตรวจคัดกรองด้วยเครื่องถ่ายภาพรังสีเต้านม (Mammogram) เป็นสตรีค้นพบความผิดปกติของเต้านมด้วยการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ซึ่งการตรวจเต้านมด้วยตนเองเป็นวิธีการคัดกรองมะเร็งเต้านมที่สตรีทุกคนควรตระหนักและให้ความสำคัญในการดูแลตนเอง และหน่วยงานสาธารณสุขควรส่งเสริมให้สตรีในพื้นที่ที่มีการตรวจเต้านมด้วยตนเองอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ จะทำให้เพิ่มโอกาสในการค้นพบโรคมะเร็งเต้านมได้ตั้งแต่ในระยะแรก ทำให้การรักษาการพยากรณ์โรคดีขึ้นและทำให้ลดการตายจากมะเร็งเต้านมได้

คำสำคัญ สตรีกลุ่มเสี่ยง การตรวจเต้านมด้วยตนเอง

ศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี